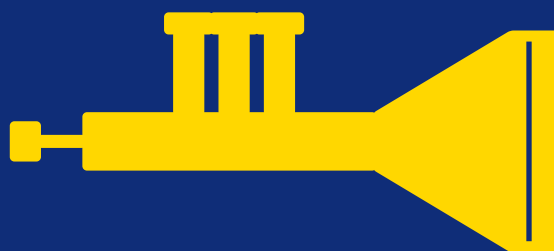


# PORUKA SEDMOG ANĐELA



15. lipanj 2026.

Sv. 1 Br. 3

*„Nego u dane glasa sedmoga anđela, kad zatrubi,  
dovršit će se tajna Božja, kao što je navijestio svojim slugama prorocima.“*

(Otkrivenje 10,7)

# SADRŽAJ

<b>Proučavanje Svetog pisma: STUDIJA III .....</b>	<b>3</b>
<b>Nasljeđe čovjeka .....</b>	<b>13</b>

# PROUČAVANJE SVETOG PISMA STUDIJA III

## **BIBLIJA KAO BOŽANSKA OBJAVA PROMATRANA U SVJETLU RAZUMA**

*Tvrdnje Biblije i njezini očiti dokazi vjerodostojnosti — Njezina drevnost i očuvanje — Njezin moralni utjecaj — Motivi pisaca — Opći karakter spisa — Mojsijeve knjige — Mojsijev zakon — Posebnosti vlasti koju je utemeljio Mojsije — Nije to bio sustav svećeničke obmane — Upute civilnim vladarima — Bogati i siromašni na zajedničkoj razini pred zakonom — Zaštitne mjere protiv zadiranja u prava naroda — Svećenstvo nije povlaštena klasa, kako se uzdržavalo itd. — Zaštita od ugnjetavanja stranaca, udovica, siročadi i sluga — Biblijski proroci — Postoji li zajednička spona koja ujedinjuje Zakon, Proroke i pisce Novog zavjeta? — Čuda nisu nerazumna — Razuman zaključak.*

Biblija je baklja civilizacije i slobode. Njezin dobar utjecaj u društvu prepoznali su najveći državnici, iako su je većinom promatrali kroz različite naočale sukobljenih vjeroispovijesti, koje, premda podržavaju Bibliju, teško i pogrešno prikazuju njezina učenja. Ta veličanstvena stara knjiga nenamjerno je, ali i žalosno, pogrešno predstavljena od strane njezinih prijatelja, od kojih bi mnogi položili život za nju; a ipak joj nanose veću vitalnu štetu nego njezini neprijatelji, tvrdeći da ona podržava njihove dugo štovane zablude o njezinoj istini, koje su primili kroz predaje svojih otaca. Kad bi se takvi barem probudili, ponovno ispitali svoje proročište i zbunili njezine neprijatelje razoružavši ih od njihovog vlastitog oružja!

Budući da nas svjetlo prirode navodi da očekujemo potpuniju Božju objavu od one koju pruža priroda, razuman i promišljen um bit će spreman ispitati tvrdnje bilo čega što se predstavlja kao božanska objava, a što nosi razumne, naizgled očite dokaze istinitosti takvih tvrdnji. Biblija tvrdi da je takva objava od Boga, i dolazi nam s dovoljno očitih dokaza o vjerojatnoj točnosti svojih tvrdnji, te nam daje razumnu nadu da će dublje istraživanje otkriti potpunije i pozitivnije dokaze da je ona doista Božja Riječ.

Biblija je najstarija postojeća knjiga; preži-

vjela je oluje trideset stoljeća. Ljudi su je pokušali protjerati s lica zemlje svim mogućim sredstvima: skrivali su je, spaljivali, posjedovanje Biblije proglašavali zločinom kažnjivim smrću, a protiv onih koji su u nju vjerovali vodila su se najgorčevnija i najnemilosrdnija progonsva; ali knjiga i dalje živi. Danas, dok mnogi od njezinih neprijatelja spavaju u smrti, a stotine svezaka napisanih s ciljem da je diskreditiraju i sruše njezin utjecaj odavno su zaboravljeni, Biblija je pronašla svoj put do svakog naroda i jezika na zemlji, s više od dvjesto različitih prijevoda. Činjenica da je ova knjiga preživjela toliko stoljeća, unatoč takvim neviđenim naporima da je se protjera i uništi, barem je snažan posredni dokaz da je veliko Biće za koje tvrdi da je njezin Autor ujedno bilo i njezin Čuvar.

Također je istina da je moralni utjecaj Biblije ujednačeno dobar. Oni koji postanu pažljivi proučavatelji njezinih stranica redovito se uzdižu prema čistijem životu. Drugi spisi o religiji i raznim znanostima činili su dobro, te su do određene mjere oplemenili i blagoslovlili čovječanstvo; ali sve druge knjige zajedno nisu uspjele donijeti radost, mir i blagoslov uzdišućem stvarstvu kao što je to Biblija donijela i bogatima i siromašnima, učenicima i neučenicima. Biblija nije knjiga koja se samo čita: to je knjiga koju treba proučavati s pažnjom i razmišljanjem; jer Božje su misli više od naših misli, i Njegovi putovi viši od naših putova. I ako želimo razumjeti plan i misli beskonačnog Boga, moramo usmjeriti svu svoju energiju na taj važan posao. Najbogatija blaga istine ne leže uvijek na površini.

Ova knjiga kroz cijeli svoj tekst neprestano ukazuje i upućuje na jedan istaknuti lik, Isusa iz Nazareta, za kojeg tvrdi da je bio Sin Božji. Od početka do kraja istaknuti su njegovo ime, služba i djelo. Da je čovjek po imenu Isus iz Nazareta živio i bio donekle poznat otprilike u vrijeme koje navode pisci Biblije, povijesna je činjenica izvan Biblije, te je na razne načine u potpunosti potvrđena. Da je taj Isus razapet jer je postao nepoželjan Židovima i njihovom svećentvu, dodatna je povijesna činjenica utvrđena izvan dokaza koje pružaju pisci Novog zavjeta. Pisci Novog zavjeta (osim Pavla i Luke) bili su osobni poznanici i učenici Isusa iz Nazareta, čije su doktrine iznijeli u svojim spisima.

Postojanje bilo koje knjige podrazumijeva

motiv sa strane njezina pisca. Stoga se pita-mo: Koji su motivi mogli nadahnuti ove ljude da prihvate cilj ove osobe? Židovi su ga osudili na smrt i razapeli kao zločinca, a najreligiozniji među njima slagali su se i zahtijevali njegovu smrt kao nekoga tko nije dostojan života. A prihvaćajući njegov cilj i šireći njegove doktrine, ti su se ljudi hlabro suočili s prezirom, oskudicom i gorkim progonstvom, riskirali sam život, a u nekim su slučajevima čak pretrpjeli i mučeništvo. Čak i ako priznamo da je Isus za života bio izvanredna osoba, kako u svom životu tako i u svom učenju, koji je motiv mogao postojati da itko prihvati njegov cilj nakon što je on umro? — pogotovo kada je njegova smrt bila tako sramotna? A ako pretpostavimo da su ovi pisci izmislili svoje narative i da je Isus bio njihov imaginarni ili idealni heroj, koliko bi apsurdno bilo pretpostaviti da bi zdravorazumski ljudi, nakon što su tvrdili da je on bio Sin Božji, da je začet na nadnaravan način, da je posjedovao nadnaravne moći kojima je liječio gubavce, vraćao vid slijepima od rođenja, činio da gluhi čuju, pa čak i uskrsavao mrtve — koliko bi bilo apsurdno pretpostaviti da bi priču o takvom liku završili izjavom da ga je mala skupina njegovih neprijatelja pogubila kao zločinca, dok su ga svi njegovi prijatelji i učenici, a među njima i sami pisci, napustili i pobjegli u trenutku kušnje?

Činjenica da se svjetovna povijest u nekim pogledima ne slaže s ovim piscima ne bi nas trebala navesti da njihove zapise smatramo neistinitima. Oni koji donose takve zaključke trebali bi odrediti i dokazati neki motiv od strane ovih pisaca za iznošenje lažnih izjava. Koji su ih motivi mogli potaknuti? Jesu li se time mogli razumno nadati bogatstvu, slavi, moći ili bilo kakvoj zemaljskoj prednosti? Siromaštvo Isusovih prijatelja i nepopularnost samog njihovog heroja među velikim religioznim vođama Judeje proturječe takvoj misli; dok činjenice da je umro kao zločinac, kao narušavatelj mira i da je izgubio svaki ugled, nisu pružale nikakvu nadu za zavidnu slavu ili zemaljsku prednost onima koji bi pokušali ponovno uspostaviti njegov nauk. Naprotiv, da je to bio cilj onih koji su propovijedali Isusa, zar ne bi brzo odustali kada bi vidjeli da im to donosi sramotu, progonstvo, zatvor, bičevanje, pa čak i smrt? Razum jasno uči da ljudi koji su žrtvovali dom, ugled, čast i

život; koji nisu živjeli za trenutno zadovoljstvo; nego čiji je središnji cilj bio uzdizanje svojih bližnjih, i koji su usađivali moral najviše vrste, nisu samo imali motiv, već i da je njihov motiv morao biti čist, a njihov cilj veličanstveno uzvišen. Razum nadalje izjavljuje da je svjedočanstvo takvih ljudi, vođenih isključivo čistim i dobrim motivima, vrijedno deset puta veće težine i razmatranja od svjedočanstva običnih pisaca. Niti su ti ljudi bili fanatici: bili su to ljudi zdravog i razumnog uma, te su u svakom slučaju pružili razlog za svoju vjeru i nadu; i bili su ustrajno vjerni tim razumnim uvjerenjima.

A ono što smo ovdje primijetili jednako je primjenjivo i na razne pisce Starog zavjeta. Bili su to, uglavnom, ljudi poznati po svojoj vjernosti Gospodinu; i ova povijest nepristrano bilježi i ukorava njihove slabosti i nedostatke kao što i hvali njihove vrline i vjernost. To mora zadiviti one koji pretpostavljaju da je Biblija izmišljena povijest, osmišljena da izazove strahopoštovanje ljudi prema nekom religijskom sustavu. Postoji određena izravnost u Bibliji koja joj daje pečat istine. Varalice, koje bi željele neku osobu prikazati velikom, a pogotovo ako bi željeli neke njezine spise prikazati kao nadahnute od Boga, bez sumnje bi naslikali karakter takve osobe besprijekornim i plemenitim do krajnjih granica. Činjenica da se takav pristup nije koristio u Bibliji razuman je dokaz da nije prijevarno osmišljena kako bi obmanula.

Imajući, dakle, razloga očekivati objavu Božje volje i plana, i utvrdivši da su Bibliju, koja tvrdi da je ta objava, napisali ljudi čije motive nemamo razloga osporavati, nego ih, naprotiv, vidimo razloga odobriti, ispitajmo karakter spisa za koje se tvrdi da su nadahnuti, kako bismo vidjeli odgovaraju li njihova učenja karakteru koji smo razumno pripisali Bogu i nose li u sebi unutarnje dokaze svoje istinitosti.

Prvih pet knjiga Novog zavjeta i nekoliko knjiga Starog zavjeta jesu narativi ili povijesti činjenica koje su piscima bile poznate i za koje jamče svojim karakterom. Svima je jasno da nije bila potrebna posebna objava samo da bi se rekla istina u vezi sa stvarima s kojima su oni bili intimno i potpuno upoznati. Ipak, s obzirom na to da je Bog želio dati objavu ljudima, činjenica da ove povijesti prolaznih događaja imaju utjecaj na tu objavu bila bi dovoljna osnova da se izvede razuman zaključak kako će Bog nad-

gledati i tako urediti stvari da pošteni pisac kojeg je odabrao za to djelo bude doveden u kontakt s potrebnim činjenicama. Vjerodostojnost ovih povijesnih dijelova Biblije gotovo u potpunosti počiva na karakterima i motivima njihovih pisaca. Dobri ljudi neće izgovarati neistine. Čist izvor neće davati gorke vode. A ujedinjeno svjedočanstvo ovih spisa uštkava svaku sumnju da bi njihovi autori govorili ili činili zlo, kako bi iz toga proizašlo dobro.

Nimalo ne umanjuje istinitost određenih knjiga Biblije, kao što su Kraljevi, Ljetopisi, Suci itd., kada kažemo da su to jednostavno istinite i pažljivo vođene povijesti istaknutih događaja i osoba njihovog vremena. Kada se sjetimo da Hebrejska pisma sadrže povijest, kao i zakon i proročanstva, te da su njihove povijesti, genealogije itd., bile eksplicitnije u detaljiziranju okolnosti zbog iščekivanja da će obećani Mesija doći u određenoj liniji od Abrahama, vidimo razlog za bilježenje određenih povijesnih činjenica koje se u svjetlu ovog dvadesetog stoljeća smatraju neugodnima (delikatnima). Na primjer, jasan zapis o porijeklu nacija Moabaca i Amonaca, te o njihovom srodstvu s Abrahamom i Izraelcima, vjerojatno je povjesničaru bio nužan za cjelovitu povijest njihovog postanka. (Post. 19:36-38). Slično tome, dan je vrlo detaljan izvještaj o Judinoj djeci, od kojih je potekao kralj David, preko kojeg se rodoslovlje Marije, Isusove majke, kao i ono Josipa, njezinog supruga (Luka 3:23, 31, 33, 34; Mat. 1:2-16), prati unatrag do Abrahama. Nema sumnje da je potreba za temeljitim utvrđivanjem podrijetla bila to važnija jer je iz ovog plemena (Post. 49:10) trebao doći vladajući Kralj Izraela, kao i obećani Mesija, i stoga su tu prisutni sitni detalji koji nisu dani u drugim slučajevima. Post. 38.

Mogu postojati slični ili drugačiji razlozi za druge povijesne činjenice zabilježene u Bibliji, čiju ćemo korisnost s vremenom možda uvidjeti, a koje bi se bez štete mogle izostaviti da se ne radi o povijesti, već samo o raspravi o moralu; premda nitko ne može razumno reći da Biblija igdje odobrava nečistoću. Dobro je, nadalje, prisjetiti se da se iste činjenice mogu više ili manje delikatno izreći u bilo kojem jeziku; i da, iako su prevoditelji Biblije bili, s pravom, previše savjesni da bi izostavili bilo koji dio zapisa, oni su živjeli u vremenu koje je bilo manje

izbirljivo u odabiru profinjenih izraza od našeg; a isto se može pretpostaviti i za rana biblijska vremena i navike izražavanja. Zasiurno, ni oni najizbirljiviji ne mogu naći nikakav prigovor na ovom temelju bilo kojem izrazu iz Novog zavjeta.

### ***Mojsijeve knjige i zakoni u njima proglašeni***

Prvih pet knjiga Biblije poznato je kao Pet Mojsijevih knjiga, iako one nigdje ne spominju njegovo ime kao svog autora. Da ih je napisao Mojsije, ili da su napisane pod njegovim nadzorom, razuman je zaključak; izvještaj o njegovoj smrti i pokopu prikladno je dodao njegov tajnik. Izostavljanje izričite tvrdnje da je ove knjige napisao Mojsije nije nikakav dokaz protiv te misli; jer da ih je napisao netko drugi kako bi obmanuo i izvršio prijevaru, taj bi zasiurno tvrdio da ih je napisao veliki vođa i državnik Izraela, kako bi osigurao uspjeh svoje obmane. (Vidi Pnz. 31:9-27.) U jedno smo sigurni: Mojsije jest izveo hebrejski narod iz Egipta. On ih jest organizirao kao naciju pod zakonima iznesenima u ovim knjigama; a hebrejski je narod, uz opći pristanak, više od tri tisuće godina tvrdio da su te knjige Mojsijev dar njima i držao ih je toliko svetima da se ni jedna jota ni crtica nije smjela izmijeniti — čime je zajamčena čistoća teksta.

Ovi Mojsijevi spisi sadrže jedinu vjerodostojnu postojeću povijest razdoblja koje obrađuju. Kineska povijest, primjerice, počinje od stvaranja govoreći o tome kako je Bog izašao na vodu u čamcu i, uzevši u ruku grumen zemlje, bacio ga u vodu. Taj je grumen zemlje, kako se tvrdi, postao ovaj svijet, itd. Ali cijela je priča toliko lišena razuma da ni najmlađe inteligentno dijete ne bi bilo njome prevareno. Naprotiv, izvještaj dan u Postanku započinje razumnom pretpostavkom da je Bog, Stvoritelj, inteligentni Prvi Uzrok, već postojao. On ne govori o tome da Bog ima početak, već o Njegovom djelu i o njegovom početku te njegovom sustavnom uređenom napretku — "U početku stvori Bog nebo i zemlju." Zatim, preskačući podrijetlo zemlje bez detalja ili objašnjenja, nastavlja se priča o šest dana [epoha] njezine pripreme za čovjeka. Taj je izvještaj suštinski potvrđen akumulirajućim svjetlom znanosti tijekom

četiri tisuće godina; stoga je daleko razumnije prihvatiti tvrdnju da je njezin autor, Mojsije, bio božanski nadahnut, nego pretpostaviti da je inteligencija jednog čovjeka bila nadmoćnija od kombinirane inteligencije i istraživanja ostatka rase u tri tisuće godina od tada, uz pomoć modernih alata i milijuna novca.

Pogledajmo zatim sustav zakona izloženih u ovim spisima. Oni zasigurno nisu imali ravna, ni u svoje vrijeme ni poslije, sve do ovog dvadesetog stoljeća; a zakoni ovog stoljeća temelje se na načelima izloženim u Mojsijevom zakonu, a osmislili su ih uglavnom ljudi koji su priznavali Mojsijev zakon kao božanskog porijekla.

Dekalog (Deset zapovijedi) kratak je sažetak cjelokupnog zakona. Tih Deset zapovijedi propisuju kodeks štovanja i morala koji svakog proučavatelja mora zadiviti kao izvanredan; i kada bi se sada prvi put pronašle, nikad prije poznate, među ruševinama i relikvijama Grčke, Rima ili Babilona (nacija koje su se uzdizale i pale davno nakon što su ti zakoni dani), smatralo bi ih se čudesnima, ako ne i nadnaravnima. Ali poznavanje njih i njihovih zahtjeva stvorilo je određenu ravnodušnost, tako da njihova stvarna veličina prolazi nezapaženo, osim kod nekolicine. Istina, te zapovijedi ne uče o Kristu; ali one su i dane, ne kršćanima, već Hebrejima; ne da bi poučavale vjeri u otkupninu, već da bi uvjerile ljude u njihovo grješno stanje i potrebu za otkupninom. A suštinu tih zapovijedi veličanstveno je sažeo slavni utemeljitelj kršćanstva riječima: "Ljubi Gospodina Boga svojega iz svega srca svojega, i iz sve duše svoje, i iz svega uma svoga, i iz sve snage svoje"; i "Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe." Marko 12:30,31.

Vlast koju je utemeljio Mojsije razlikovala se od svih ostalih, drevnih i modernih, po tome što je tvrdila da pripada samom Stvoritelju, a narod je bio odgovoran Njemu; njihovi zakoni i institucije, građanske i vjerske, tvrdili su da potječu od Boga i, kao što ćemo uskoro vidjeti, bili su u savršenom skladu s onim što nas razum uči da jest Božji karakter. Šator sastanka, u središtu logora, imao je u svom odjeljku "Svetinji nad svetinjama" manifestaciju prisutnosti Jehove kao njihovog Kralja, odakle su nadnaravnim sredstvima primali upute za pravilno upravljanje svojim poslovima kao nacija. Uspostavljen je red svećenika, koji su imali pot-

punu brigu nad Šatorom sastanka, i samo je preko njih bio dopušten pristup i zajedništvo s Jehovom. Prva pomisao nekih s tim u vezi možda bi bila: "Aha! Tu imamo cilj njihove organizacije: kod njih su, kao i kod drugih nacija, svećenici vladali narodom, iskorištavajući njihovu lakovjernost i potičući njihove strahove u svrhu vlastite časti i profita." Ali čekajte, prijatelju; nemojmo prebrzo ništa pretpostavljati. Gdje postoji tako dobra prilika za testiranje ovog pitanja putem činjenica, ne bi bilo razumno donositi zaključke bez činjenica. Neoborivi dokazi suprotni su takvim pretpostavkama. Prava i privilegije svećenika bili su ograničeni; nije im dana nikakva civilna moć, te su u potpunosti bili lišeni prilike da iskoriste svoj položaj kako bi narušili prava ili savjest naroda; a ovakvo je uređenje napravio Mojsije, član svećeničke loze.

Kao Božjeg predstavnika u izvođenju Izraela iz egipatskog ropstva, sila prilika centralizirala je vlast u njegovoj ruci i učinila krotkog Mojsija autokratom po pitanju moći i autoriteta, iako je zbog krotkosti svoje naravi zapravo bio preopterećeni sluga naroda, čiji je sam život bio iscrpljen teškim brigama njegova položaja. U tom je trenutku uspostavljena civilna vlast, koja je praktički bila demokracija. Nemojte nas krivo shvatiti: promatrano onako kako bi to procijenili nevjernici, vlast u Izraelu bila je demokracija, ali u svjetlu njezinih vlastitih tvrdnji, to je bila teokracija, tj. božanska vladavina; jer zakoni koje je Bog dao, preko Mojsija, nisu dopuštali nikakve amandmane: nisu smjeli ni dodati ni oduzeti ništa svom zakonskom kodeksu. Tako gledano, izraelska se vlast razlikovala od bilo koje druge civilne vlasti, prije ili poslije. "Reče Gospodin Mojsiju: Skupi mi sedamdeset ljudi od starješina Izraelovih, za koje znaš da su starješine narodne i nadglednici njegovi; i dovedi ih u Šator sastanka da ondje stanu s tobom. Ja ću sići i tamo s tobom govoriti; i uzet ću od duha koji je na tebi i stavit ću ga na njih, pa će oni nositi teret naroda s tobom, da ga ti ne nosiš sam." (Br. 11:16,17. Vidi također retke 24 do 30 za primjer istinskog i nepatvorenog državištva i krotkosti.) Mojsije, ponavljajući ovaj događaj, kaže: "Tako sam uzeo glavare vaših plemena, ljude mudre i poznate [od utjecaja], i postavio ih za poglavare nad vama: za tisućnike, stotnike, pedesetnike, desetnike i za nadglednike u vašim plemenima." Pnz. 1:15;

Izl. 18:13-26.

Tako se pokazuje da je ovaj istaknuti zakonodavac, umjesto da traži ovjekovječenje ili povećanje vlastite moći stavljanjem vladavine nad narodom pod kontrolu svojih izravnih rođaka iz svećeničkog plemena, koji bi koristili svoj vjerski autoritet da ograniče prava i slobode naroda, naprotiv, uveo u narod oblik vlasti osmišljen za njegovanje duha slobode. Povijesti drugih nacija i vladara ne pokazuju paralelu s ovime. U svakom slučaju, vladar je tražio vlastito veličanje i veću moć. Čak i u slučajevima kada su takvi pomogli u uspostavljanju republika, iz kasnijih se događaja vidjelo da su to činili iz taktičkih razloga, kako bi zadobili naklonost naroda i zadržali vlastitu moć. U okolnostima u kojima se Mojsije nalazio, svaki ambiciozan čovjek, vođen osobnom korišću i u pokušaju da počini prijevaru nad narodom, radio bi na većoj centralizaciji moći u sebi i svojoj obitelji; pogotovo zato što bi se to činilo kao lak zadatak budući da je vjerski autoritet već bio u tom pleмену, i zbog tvrdnje ovog naroda da njime vlada Bog iz Šatora sastanka. Niti se može pretpostaviti da bi čovjek sposoban donijeti takve zakone, i vladati takvim narodom, bio toliko spor u shvaćanju da ne bi vidio kuda bi njegov smjer vodio. Tako je u potpunosti vlast nad narodom stavljena u njihove vlastite ruke, da iako je bilo dogovoreno da se teži slučajevi o kojima ovi upravitelji nisu mogli odlučiti donesu Mojsiju, oni sami bili su suci koji su odlučivali koji slučajevi idu pred Mojsija: "Stvar koja vam bude preteška, iznesite preda me, i ja ću je saslušati." Pnz. 1:17.

Gledano na ovaj način, Izrael je bio republika čiji su službenici djelovali pod božanskim nadzorom. I na sramotu onih koji u neznanju tvrde da Biblija odobrava uspostavljenu imperijalnu vlast nad narodom, umjesto "vlasti naroda za narod", neka se primijeti da se ovaj republikanski oblik civilne vlasti održao više od četriristotine godina. A tada je, na zahtjev "Starješina", bez Gospodnjeg odobrenja, promijenjen u kraljevstvo, a Gospodin je Samuelu, koji je tada djelovao kao svojevrsni neslužbeni predsjednik, rekao: "Poslušaj glas naroda u svemu što ti budu rekli, jer nisu odbacili tebe, nego su odbacili Mene, da ne kraljujem nad njima." Na Božji poticaj Samuel je objasnio narodu kako će se ignorirati njihova prava i slobode, i kako

će zbog takve promjene postati sluge; a ipak, oni su postali zaneseni popularnom idejom koja se svuda oko njih očitovala u drugim nacijama. (1. Sam. 8:6-22). Razmatrajući ovaj izvještaj o njihovoj želji za kraljem, tko nije impresioniran mišlju da se Mojsije mogao bez poteškoća čvrsto postaviti na čelo velikog carstva?

Iako je Izrael u cjelini sačinjavao jednu naciju, plemenska se podjela uvijek priznavala nakon Jakovljeve smrti. Svaka obitelj, ili pleme, općim bi pristankom izabrala ili priznala određene članove kao svoje predstavnike ili poglavice. Taj se običaj nastavio čak i tijekom njihovog dugog ropstva u Egiptu. Oni su se nazivali poglavarima ili starješinama, i njima je Mojsije predao čast i moć civilne vlasti; dok bi ih, da je želio centralizirati moć u sebi i vlastitoj obitelji, te ljude posljednje počastio moći i funkcijom.

Upute dane onima koji su imenovani na civilne položaje kao od Boga, model su jednostavnosti i čistoće. Mojsije u prisutnosti ovih sudaca objavljuje narodu: "U to sam vrijeme zapovjedio vašim sucima govoreći: Saslušavajte sporove među svojom braćom, i sudite pravedno između svakog čovjeka i njegovog brata, kao i stranca [tuđinca] koji je s njim. Ne budite pristrani na sudu; već saslušajte malog jednako kao i velikog; ne bojte se lica čovječjega, jer sud je Božji; a stvar koja vam bude preteška, iznesite preda me, i ja ću je saslušati." (Pnz. 1:16,17). Takvi su se teški slučajevi nakon Mojsijeve smrti donosili izravno Gospodinu preko Velikog svećenika, a odgovor bi bio Da ili Ne, putem Urima i Tumima.

S obzirom na te činjenice, što reći o teoriji koja sugerira da su ove knjige napisali pokvareni svećenici kako bi sebi osigurali utjecaj i vlast nad narodom? Bi li takvi ljudi za takvu svrhu krivotvorili zapise koji su destruktivni za same ciljeve koje su željeli unaprijediti — zapise koji nedvojbeno dokazuju da je veliki Vođa Izraela, i to iz njihovog vlastitog plemena, na Božji poticaj, odsjekao svećenstvo od civilne vlasti stavljajući tu vlast u ruke naroda? Smatra li itko takav zaključak razumnim?

Ponovno, vrijedno je zabilježiti da zakoni najnaprednije civilizacije u ovom dvadesetom stoljeću ne propisuju pažljivije da bogati i siromašni trebaju stajati na zajedničkoj razini odgovornosti pred građanskim zakonom. Mojsijevi zakoni apsolutno nisu pravili nikakvu raz-

liku. A što se tiče zaštite naroda od opasnosti koje proizlaze iz toga da neki postanu vrlo siromašni, a drugi pretjerano bogati i moćni, ni jedan drugi nacionalni zakon nikada nije donesen koji bi tako pažljivo štiti tu točku. Mojsijev je zakon predviđao povrat imovine svake pedesete godine — njihove jubilarne godine. Ovaj zakon, sprječavajući potpuno otuđenje imovine, time je sprječavao i njezino nakupljanje u rukama nekolicine. (Lev. 25:9, 13-23, 27-30). Zapravo, bili su poučeni da jedni druge smatraju braćom i da se ponašaju u skladu s time; da pomažu jedni drugima bez naknade, i da ne uzimaju kamate jedni od drugih. Vidi Izl. 22:25; Lev. 25:36,37; Br. 26:52-56.

Svi su zakoni bili javni, čime se sprječavalo da proračunati ljudi uspješno zadiru u prava naroda. Zakoni su bili izloženi na takav način da ih je svatko tko je htio mogao prepisati; a kako oni najsiromašniji i najneukiji ne bi ostali u neznanju o njima, svećenicima je stavljeno u dužnost da ih čitaju narodu na njihovim sedmogodišnjim blagdanima. (Pnz. 31:10-13). Je li razumno pretpostaviti da su takve zakone i uredbe osmislili loši ljudi, ili ljudi koji su spletkarili da bi prevarili narod i oduzeli mu slobodu i sreću? Takva bi pretpostavka bila nerazumna.

Svojim poštovanjem prema pravima i interesima stranaca, kao i neprijatelja, Mojsijev je zakon bio trideset i dva stoljeća ispred svog vremena — ako mu se uopće zakoni najciviliziranijih današnjih nacija mogu mjeriti po pravednosti i dobronamjernosti. Čitamo:

"Neka bude jedan zakon kako za stranca [tuđinca], tako i za onoga koji je rodom iz vaše zemlje; jer ja sam Gospodin, vaš Bog." Izl. 12:49; Lev. 24:22.

"A ako stranac bude boravio s tobom u tvojoj zemlji, ne smijete ga tlačiti; nego neka vam stranac koji živi s vama bude kao jedan rođen među vama, i ljubi ga kao samoga sebe; jer ste bili stranci u zemlji egipatskoj." Lev. 19:33,34.

"Ako naiđeš na vola ili magarca svoga neprijatelja koji je zalutao, svakako mu ga vrati. Ako vidiš magarca onoga tko te mrzi kako leži pod svojim teretom, zar ćeš se suzdržati da ostaviš svoj posao i ne pomogneš mu? Svakako ostavi to, da bi se pridružio i pomogao mu." Izl. 23:4,5.

Čak ni nijeme životinje nisu bile zaboravljene. Okrutnost prema njima, kao i prema ljudskim bićima, bila je strogo zabranjena. Volu se

nisu smjela zavezati usta dok je vršio žito; iz dobrog razloga što je svaki radnik vrijedan svoje hrane. Čak ni vol ni magarac nisu smjeli orati zajedno, jer su toliko nejednaki po snazi i koraku: to bi bila okrutnost. Pobrinuo se i za njihov odmor. Pnz. 25:4; 22:10; Izl. 23:12.

Neki bi mogli tvrditi da je svećenstvo bilo sebična institucija, zato što se Levijevo pleme održavalo od godišnje desetine, ili desetog dijela osobnog prihoda njihove braće iz ostalih plemena. Ova činjenica, tako iskazana, jest nepravedno prikazivanje prečesto svojstveno skepticima, koji time, vjerojatno iz neznanja, krivo predstavljaju jedan od najznamenitijih dokaza Božjeg udjela u organizaciji tog sustava, te da to nije bilo djelo sebičnog i spletkarskog svećenstva. Uistinu, nerijetko je krivo predstavlja i moderno svećenstvo, koje sada potiče sličan sustav, koristeći to kao presedan, a ne spominjući stanje stvari na kojima se on temeljio, niti njegov način plaćanja.

On je, zapravo, bio utemeljen na najstrožoj pravičnosti. Kada je Izrael preuzeo posjed nad kanaanskom zemljom, Leviti su zasigurno imali jednako pravo na dio zemlje kao i ostala plemena; ipak, izričitom Božjom zapovijedi, nisu dobili ništa od nje, osim određenih gradova ili sela za prebivanje, razasutih među raznim plemenima, kojima su trebali služiti u vjerskim stvarima. Devet puta je dana ta zabrana, prije raspodjele zemlje. Umjesto zemlje, sigurno im se trebao osigurati neki ekvivalent, a desetina je bila ta razumna i pravedna odredba. Niti je to sve: desetina, iako je, kao što smo vidjeli, bila pravedan dug, nije se naplaćivala kao porez, već se trebala platiti kao dobrovoljni prilog. I nikakva prijetnja nije ih obvezivala na davanje tih priloga: sve je ovisilo o njihovoj savjesnosti. Jedini poticaji narodu o tom pitanju su sljedeći:

"Pazi na sebe da ne ostaviš Levita dokle god živiš na zemlji." (Pnz. 12:19) "I Levita koji je unutar tvojih vrata, ne ostavljaj ga; jer on nema dijela ni baštine s tobom" [u zemlji]. Pnz. 14:27.

Pitajmo se, je li razumno pretpostaviti bi ovakav poredak stvari uredili sebični i ambiciozni svećenici? — dogovor prema kojemu lišavaju sebe nasljedstva i čine sebe ovisnima o podršci svoje braće? Ne uči li nas razum upravo suprotno?

U skladu s time, i jednako neobjašnjivo na bilo kojim drugim temeljima osim onih za koje

se tvrdi — da je Bog autor tih zakona — jest činjenica da nije bila predviđena nikakva posebna odredba za iskazivanje počasti svećenstvu. Prevaranti ni u čemu ne bi bili pažljiviji nego u tome da osiguraju poštovanje i uvažavanje za sebe, te najstrože kazne i kletve na one koji bi s njima loše postupali. Ali ništa slično se ne pojavljuje: nije predviđena nikakva posebna čast, ili štovanje, ili imunitet od nasilja ili uvrede. Običajno pravo, koje nije pravilo razliku između klasa i koje nije bilo pristrano prema osobama, bilo je njihova jedina zaštita. To je tim više izvanredno jer je odnos prema slugama, strancima i starijim osobama bio predmet posebnog zakonodavstva. Na primjer: "Ne tlači ni ne ugnjetavaj stranca, ili udovicu, ili dijete bez oca; jer ako oni uopće zavape meni [Bogu], ja ću sigurno čuti njihov vapaj; i moj će se gnjev raspaliti, i pobit ću vas mačem, pa će vaše žene postati udovice a vaša djeca siročad." (Izl. 22:21-24; 23:9; Lev. 19:33,34). "Ne tlači najamnika koji je siromah i potrebit, bio on od tvoje braće ili od stranaca koji su u tvojoj zemlji, unutar tvojih vrata. Još istog dana daj mu njegovu plaću, i neka sunce ne zađe nad tim, jer on je siromašan i njegovo je srce na to oslonjeno; da ne zavape protiv tebe Gospodu, pa da ti to bude grijeh." (Lev. 19:13; Pnz. 24:14,15; Izl. 21:26,27). "Ustani pred sijedom glavom i poštuj lice starca." (Lev. 19:32. Vidi također Lev. 19:14.) Sve to, a ipak ništa posebno za svećenike, ili Levite, ili njihove desetine.

Sanitarni propisi zakona, tako potrebni siromašnom i dugo ugnjetavanom narodu, zajedno s odredbama i ograničenjima u vezi s čistim i nečistim životinjama koje su se smjele ili nisu smjele jesti, izvanredni su i bili bi, s drugim značajkama, od interesa kad bi prostor dopuštao njihovo ispitivanje, jer pokazuju da je taj zakon išao ukorak, ako ne i ispred najnovijih zaključaka medicinske znanosti o toj temi. Mojsijev zakon imao je također i tipičan karakter, koji moramo ostaviti za buduće razmatranje; ali čak i naš letimičan pogled pružio je neodoljive dokaze da je ovaj zakon, koji čini sam okvir cjelokupnog sustava objavljene religije, a koji ostatak Biblije razrađuje, uistinu čudesan prikaz mudrosti i pravde, osobito kada se u obzir uzme njegov datum.

U svjetlu razuma, svi moraju priznati da on ne nosi nikakve dokaze da je djelo zlih, proraču-

natih ljudi, nego da se točno podudara s onim što priroda uči o Božjem karakteru. On daje dokaz Njegove Mudrosti, Pravde i Ljubavi. A nadalje, očito pobožni i plemeniti zakonodavac, Mojsije, poriče da su zakoni njegovi vlastiti i pripisuje ih Bogu. (Izl. 24:12; Pnz. 9:9-11; Izl. 26:30; Lev. 1:1). S obzirom na njegov opći karakter i njegove zapovijedi narodu da ne svjedoče lažno, te da izbjegavaju licemjerje i laganje, je li razumno pretpostaviti da je takav čovjek lažno svjedočio i podvalio vlastita stajališta i zakone kao Božje? Treba također imati na umu da mi ispitujemo sadašnje kopije Biblije i da se stoga cjelovitost po kojoj je tako poznata jednako odnosi na Mojsijeve nasljednike; jer iako je među tim nasljednicima bilo i loših ljudi, koji su tražili svoje vlastito, a ne dobro naroda, očito je da nisu zadirali u Svete spise, koji su do danas ostali čisti.

### ***Biblijski proroci***

Osvrnimo se sada na opći karakter biblijskih proroka i njihova svjedočanstva. Prilično izvanredna činjenica je da proroci, s malobrojnim iznimkama, nisu bili iz svećeničke klase; i da su u njihovo doba njihova proročanstva općenito bila odbojna degeneriranom i oportunističkom svećenstvu, kao i narodu sklonome idolopoklonstvu. Teret njihovih poruka od Boga narodu općenito se sastojao u ukoravanju zbog grijeha, popraćen upozorenjima na nadolazeće kazne, s čime se isprepliću i povremena obećanja budućih blagoslova, nakon što se očiste od grijeha i vrate u naklonost s Gospodinom. Njihova iskustva, u većini slučajeva, bila su daleko od zavidnih: općenito su bili vrijeđani, a mnogi od njih zatvarani i ubijani nasilnom smrću. Vidi 1. Kr. 18:4, 10, 17, 18; 19:10; Jer. 38:6; Heb. 11:32-38. U nekim bi slučajevima prošle godine nakon njihove smrti prije nego što bi se prepoznao njihov stvarni karakter kao Božjih proroka. Ali mi na ovaj način govorimo o proročkim piscima čije izjave polažu pravo na izravno nadahnuće od Jehove. Dobro je u tom kontekstu prisjetiti se da u davanju zakona Izraelu nije bilo svećeničke intervencije: Bog ga je dao narodu posredstvom Mojsija. (Izl. 19:17-25; Pnz. 5:1-5). A, nadalje, bila je dužnost svakog čovjeka koji vidi kršenje zakona

ukoriti grešnika. (Lev. 19:17). Tako su svi imali autoritet poučavati i ukoravati; ali budući da je, kao i u našem vremenu, većina bila zaokupljena poslovnim brigama te postala ravnodušna i nereligiozna, razmjerno ih je malo ispunjavalo ovaj zahtjev ukoravanjem grijeha i poticanjem na pobožnost; i ovi se propovjednici nazivaju "prorocima" i u Starom i u Novom zavjetu. Izraz prorok, kako se općenito koristio, označava javnog tumača, a javni učitelji idolopoklonstva također su se tako nazivali; na primjer, "Baalovi proroci", itd. Vidi 1. Kor. 14:1-6; 2. Pet. 2:1; Mat. 7:15; 14:5; Neh. 6:7; 1. Kr. 18:40; Titu 1:12.

Proricanje, u običnom smislu poučavanja, kasnije je postalo popularno među određenom klasom i degeneriralo je u farizejstvo — poučavajući, umjesto Božjih zapovijedi, tradicije starih, protiveći se time istini i postajući lažni proroci, ili lažni učitelji. Mat. 15:2-9.

Iz brojne klase koja se zvala prorocima, Jehova je u raznim trenucima birao neke koje bi posebno ovlastio da prenesu poruke, koje su se ponekad odnosile na stvari koje su bile neposredno pred njima, a u drugim prilikama na buduće događaje. Spisima upravo te klase, koji su govorili i pisali onako kako ih je pokretao sveti Duh, mi sada posvećujemo pažnju. Njih bi se s pravom moglo nazvati: Božanski opunomoćeni proroci ili vidioci.

Kada se uzme u obzir da su ti proroci uglavnom bili laici koji nisu primali nikakvu podršku od desetina svećeničkog plemena, i kada se k tome doda činjenica da su nerijetko bili ne samo oni koji su ukoravali kraljeve i suce, već i svećenike (iako nisu ukoravali službu, već osobne grijeha ljudi koji su je obnašali), postaje očito da ne bismo razumno mogli zaključiti da su ovi proroci bili dio neke lige svećenika ili drugih, s ciljem fabrikovanja laži u Božje ime. Razum u svjetlu činjenica proturječi takvoj sumnji.

Ako, dakle, ne nalazimo razloga za sumnju u motive raznih pisaca Biblije, nego ustanovimo da je duh njenih raznih dijelova pravednost i istina, krenimo dalje u ispitivanje postoji li ikakva veza, ili zajednička spona, između zapisa Mojsija, onih ostalih proroka i onih pisaca Novog zavjeta. Ako pronađemo jednu zajedničku liniju misli isprepletenu kroz Zakon, Proroke i spise Novog zavjeta, koji obuhvaćaju razdoblje od tisuću i pet stotina godina, to će, uzeto

u vezi s karakterom pisaca, biti dobar razlog za priznavanje njihove tvrdnje — da su božanski nadahnuti — osobito ako je tema koja je zajednička svima njima grandiozna i plemenita, te se dobro slaže s onim čemu posvećeni zdrav razum uči u pogledu Božjeg karaktera i atributa.

I to doista pronalazimo: Jedan plan, duh, cilj i svrha prožima cijelu knjigu. Njezine početne stranice bilježe stvaranje i pad čovjeka; njezine završne stranice govore o oporavku čovjeka od tog pada; a njezine središnje stranice pokazuju uzastopne korake Božjeg plana za ostvarenje te svrhe. Harmonija, ali i kontrast, prva tri i zadnja tri poglavlja Biblije je upečatljiva. Prvi opisuju prvo stvaranje, potonji obnovljeno stvaranje, s uklonjenim grijehom i njegovim kaznenim prokletstvom; prvi pokazuju Sotonu i zlo kako ulaze u svijet da bi prevarili i uništili, potonji pokazuju njegovo djelo poništenim, uništene vraćene, zlo iskorijenjeno, a Sotonu uništenog; prvi pokazuju vlast koju je Adam izgubio, potonji je pokazuju obnovljenom i zauvijek utvrđenom po Kristu, s Božjom voljom koja se vrši na zemlji kao i na nebu; prvi pokazuju grijeh kao uzrok koji proizvodi degradaciju, sramotu i smrt, potonji pokazuju da je nagrada za pravednost slava, čast i život.

Iako je napisana od strane mnogih pera, u raznim vremenima, pod različitim okolnostima, Biblija nije samo zbirka moralnih propisa, mudrih izreka i riječi utjehe. Ona je više od toga: ona je razumna, filozofska i harmonična izjava o uzrocima prisutnog zla u svijetu, njegovom jedinom lijeku i konačnim rezultatima onako kako ih vidi božanska mudrost, koja je vidjela kraj plana i prije njegovog početka, označavajući ujedno i put Božjeg naroda, te ih podupirući i jačajući izvanredno velikim i dragocjenim obećanjima koja će se ostvariti u svoje vrijeme.

Učenje iz Knjige Postanka, da je čovjek iskušan u stanju izvorne savršenosti u jednom predstavniku, da je pao, te da su sadašnja nesavršenost, bolest i smrt rezultat toga, ali da ga Bog nije zaboravio i da će ga konačno obnoviti preko otkupitelja, rođenog od žene (Post. 3:15), održava se i razrađuje sve do kraja. Neophodnost smrti otkupitelja kao žrtve za grijeha i njegove pravednosti kao pokrivala za naš grijeh ukazana je u odjeći od kože za Adama i Evu; u prihvaćanju Abelovih žrtava; u Izaku na žrtve-

niku; u smrti raznih žrtava preko kojih su patrijarsi imali pristup Bogu i onima koje su utemeljene pod zakonom i nastavljene kroz cijelo židovsko doba. Proroci, premda se smatra da su tek neznatno razumjeli značenje nekih svojih izričaja (1. Pet. 1:12), spominju polaganje grijeha na osobu umjesto na nijemu životinju, i u proročkoj viziji vide onoga koji ima otkupiti i izbaviti rasu vođenog "kao janje na klanje", te da "kazna za naš mir pade na njega", i da se "njegovim ranama mi iscijelismo." Oni su ga prikazali kao "prezrenog i odbačenog od ljudi, čovjeka boli, vična patnjama", i izjavili da je "Gospodin svalio na njega bezakonje svih nas." (Iz. 53:3-6). Rekli su gdje će se taj izbavitelj roditi (Mih. 5:2) i kada će umrijeti, uvjeravajući nas da to neće biti "zbog sebe". (Dan. 9:26). Spominju razne posebnosti vezane uz njega — da će biti "pravedan" i slobodan od "prijevare", "nasilja" ili bilo kakvog opravdanog razloga za smrt (Iz. 53:8,9,11); da će biti izdan za trideset srebrnjaka (Zah. 11:12); da će u svojoj smrti biti ubrojen među prijestupnike (Iz. 53:12); da mu se nijedna kost neće slomiti (Ps. 34:20; Ivan 19:36); te da, iako će umrijeti i biti pokopan, njegovo tijelo neće istrunuti, niti će ostati u grobu. Ps. 16:10; Djela 2:31.

Pisci Novog zavjeta jasno i snažno, a opet jednostavno, bilježe ispunjenje svih ovih predviđanja u Isusu iz Nazareta, i logičnim argumentima pokazuju da je takva cijena otkupnine koju je dao bila nužna, kao što je to već predviđeno u Zakonu i Prorocima, prije nego što bi se grijesi svijeta mogli izbrisati. (Iz. 1:18). Oni cijeli plan prate na krajnje logičan i snažan način, ne apelirajući na predrasude ili strasti svojih slušatelja, već isključivo na njihov prosvjetljeni razum, pružajući neka od najistaknutijih i najsnažnijih razmišljanja koja se igdje mogu naći na bilo koju temu. Vidi Rim. 5:17-19 i dalje do 12. poglavlja.

Mojsije, u Zakonu, nije ukazivao samo na žrtvu, već i na brisanje grijeha i blagoslov naroda pod ovim velikim izbaviteljem, čija će moć i autoritet uvelike nadmašiti njegove vlastite, iako će biti "njemu nalik". (Pnz. 18:15,19). Obećani izbavitelj ne treba blagosloviti samo Izrael, nego preko Izraela "sve obitelji na zemlji." (Post. 12:3; 18:18; 22:18; 26:4). I usprkos predrasudama židovskog naroda koje su govori- le suprotno, proroci nastavljaju u istom tonu,

objavljujući da će Mesija također biti "svjetlost za prosvjetljenje pogana" (Iz. 49:6; Luka 2:32); da će mu narodi dolaziti "s krajeva zemlje" (Jer. 16:19); da će Njegovo ime "biti veliko među poganima" (Mal. 1:11); i da će se "slava Gospodnja objaviti i svako će je tijelo vidjeti". Iz. 40:5. Vidi također Iz. 42:1-7.

Pisci Novog zavjeta tvrde da posjeduju božansko pomazanje koje im je omogućilo da spoznaju ispunjenje proročanstava u vezi s Kristovom žrtvom. Iako su kao Židovi imali predrasude misleći da je svaki blagoslov ograničen samo na njihov vlastiti narod (Djela 11:1-18), bilo im je omogućeno da vide da, dok će njihov narod biti blagoslovljen, s njima i kroz njih bit će blagoslovljene i sve obitelji na zemlji. Također su uvidjeli da će se prije blagoslova Izraela ili svijeta izvršiti odabir "malog stada" i od Židova i od pogana, koji će, nakon što budu prokušani, biti proglašeni dostojnima da postanu sunasljednici slave i časti Velikog Izbavitelja te dionici s njime u časti blagoslivljanja Izraela i svih naroda. Rim. 8:17.

Ovi pisci ističu sklad ovog stajališta s onim što je zapisano u Zakonu i Prorocima; a veličanstvenost i širina plana koji predstavljaju i više nego ispunjava najuzvišeniju zamisao o onome što on tvrdi da jest — "Dobra vijest velike radosti, koja će biti za sav narod."

Misao o Mesiji kao vladaru ne samo Izraela, nego i svijeta, sugerirana u Mojsijevim knjigama, tema je svih proroka. Misao o kraljevstvu bila je glavna i u učenju apostola; a Isus je učio da se trebamo moliti: "Dođi Kraljevstvo tvoje," i obećao onima udio u njemu koji će najprije pretrpjeti za istinu, i tako se pokazati dostojnima.

Ova nada u nadolazeće slavno kraljevstvo dala je svim vjernima hrabrosti da podnesu progonstvo i pretrpe prijekor, lišavanje i gubitak, čak do smrti. A u veličanstvenom alegorijskom proročanstvu koje zatvara Novi zavjet, dostojno "Janje koje je zaklano" (Otk. 5:12), dostojni "pobjednici" koje će učiniti kraljevima i svećenicima u svom kraljevstvu, i iskušenja te prepreke koje moraju svladati da bi bili dostojni podijeliti to kraljevstvo, sve je to vjerno prikazano. Zatim se uvode simbolični prikazi blagoslova koji će pripasti svijetu pod tom Tisućgodišnjom vladavinom, kada će Sotona biti svezan, a adamovska smrt i tuga izbrisani, i kada će svi

narodi na zemlji hoditi u svjetlu nebeskog kraljevstva — novog Jeruzalema.

Biblija, od početka do kraja, iznosi doktrinu koja se ne može naći nigdje drugdje, i koja je u suprotnosti s teorijama svih poganskih religija — da će budući život za mrtve doći kroz USKRŠNUĆE MRTVIH. Svi nadahnuti pisci izrazili su svoje pouzdanje u otkupitelja, a jedan izjavljuje da "ujutro", kada ih Bog pozove iz groba, i oni izađu, zli više neće imati vladavinu nad zemljom; jer "pravednici će vladati nad njima, ujutro." (Ps. 49:14). Uskršnuće mrtvih naučavaju proroci; a pisci Novog zavjeta svu svoju nadu u budući život i blagoslov temelje na njemu. Pavao to izražava ovako: "Ako nema uskršnuća mrtvih, onda ni Krist nije uskrsnuo; a ako Krist nije uskrsnuo, onda je uzaludno i naše propovijedanje, a uzaludna je i vaša vjera;... onda su propali i oni koji su usnuli u Kristu. Ali sada, Krist je uskrsnuo od mrtvih i postao prvina onih koji su usnuli;... jer kao što u Adamu svi umiru, tako će i u Kristu svi oživjeti." 1. Kor. 15:13-22.

Kao i sat, čiji bi se mnogobrojni kotačići na prvu mogli činiti suvišnima, ali čiji su najsporniji kotačići zapravo od presudne važnosti, tako i Biblija, sastavljena od mnogo dijelova i pripremljena mnogim perima, jest jedna potpuna i skladna cjelina. Niti jedan njezin dio nije suvišan, i premda neki dijelovi zauzimaju aktivnije i istaknutije mjesto od drugih, svi su oni korisni i potrebni. Postaje popularno među takozvanim "naprednim misliocima" i "velikim teolozima" današnjice olako tretirati, ili ignorirati ako već ne negiraju, mnoga "čuda" Starog zavjeta, nazivajući ih "bapskim pričama". Među njima su priče o Joni i velikoj ribi, Noi i arki, Evi i zmiji, stajanju sunca na Jošuinu zapovijed i Bileamovoj magarici koja je progovorila. Čini se da ovi mudraci zanemaruju činjenicu da je Biblija tako isprepletena i sjedinjena u svojim različitim dijelovima da bi istrgnuti ova čuda iz nje, ili ih diskreditirati, značilo uništiti ili diskreditirati cijelu njezinu strukturu. Jer ako su izvorni izvještaji lažni, onda su oni koji su ih ponavljali bili ili falsifikatori ili prevarene žrtve, a u oba bi nam slučaja bilo nemoguće prihvatiti njihovo svjedočanstvo kao božanski nadahnuto. Eliminiranje spomenutih čuda iz Biblije poništilo bi svjedočanstvo njenih glavnih pisaca, kao i svjedočanstvo našeg Gospodina Isusa. Priču o padu potvrđuje Pavao (Rim. 5:17); također i Evi-

nu zavedenost od strane zmije (2. Kor. 11:3; 1. Tim. 2:14). Vidi i referencu našeg Gospodina na to u Otk. 12:9 i 20:2. Zaustavljanje sunca prilikom svrgavanja Amorejaca, kao dokaz Gospodnje moći, očito je bilo slika moći koja će se očitovati u budućnosti, u "danu Gospodnjem", rukom onoga kojega je Jošua predočavao. To potvrđuju tri proroka. (Iz. 28:21; Hab. 2:1-3, 13, 14 i 3:2-11; Zah. 14:1, 6, 7). Izvještaj o magarici koja je progovorila potvrđuje Juda (redak 11) i Petar (2. Pet. 2:16). A veliki Učitelj, Isus, potvrđuje narative o Joni i velikoj ribi te Noi i potopu. (Mat. 12:40; 24:38, 39; Luka 17:26. Vidi također 1. Pet. 3:20). Zapravo, to nisu ništa veća čuda od onih koja su izveli Isus i apostoli, kao što su pretvaranje vode u vino, iscjeljivanje bolesti, itd.; a kao čudo, buđenje mrtvih je najčudesnije od svih.

Ova čuda, koja nisu uobičajena našem iskustvu, pronalaze paralele oko nas svaki dan, a koja zbog svoje čestosti prolaze nezapaženo. Reprodukcijski živih organizama, bilo životinjskih ili biljnih, iznad je našeg shvaćanja, kao što je i izvan naše moći — dakle, čudesna je. Možemo vidjeti djelovanje životnog principa, ali ga niti možemo razumjeti niti proizvesti. Posadimo dvije sjemenke jednu pored druge; uvjeti, zrak, voda i tlo su jednaki; one rastu, mi ne možemo reći kako, niti najmudriji filozof to čudo može objasniti. Te sjemenke razvijaju organizme suprotnih tendencija; jedan puži, drugi stoji uspravno; oblik, cvijet, boja, sve se razlikuje, iako su uvjeti bili isti. Takva čuda postaju nam uobičajena i zaboravljamo da su to čuda kako napuštamo dječje čuđenje; a ipak pokazuju moć jednako iznad naše, i iznad naše ograničene inteligencije, kao i nekoliko čuda zabilježena u Bibliji za posebne svrhe, zamišljenih kao ilustracije svemoći i sposobnosti Velikog Stvoritelja da nadvlada svaku prepreku i ispuni svu svoju volju, čak do našeg obećanog uskršnuća iz mrtvih, iskorjenjivanja zla i konačne vladavine vječne pravednosti.

Ovdje zaključujemo slučaj. Svaki je korak provjeren razumom. Utvrdili smo da postoji Bog, vrhovni, inteligentni Stvoritelj, u kojemu mudrost, pravda, ljubav i moć postoje u savršenom skladu. Smatramo razumnim očekivati objavu Njegovih planova Njegovim stvorenjima koja su sposobna cijeniti ih i imati interes u njima. Utvrdili smo da je Biblija, koja polaže

pravo na to da jest ta objava, dostojna razmatranja. Ispitali smo njezine pisce, i njihove moguće ciljeve, u svjetlu onoga što su učili; i ostali smo zapanjeni; a naš nam je razum rekao da takva mudrost, kombinirana s takvom čistoćom motiva, nije mogla biti lukava tvorevina proračunatih ljudi radi sebičnih ciljeva. Razum nas je poticao da je daleko vjerojatnije da su takvi pravedni i dobronamjerni osjećaji i zakoni od Boga, a ne od ljudi, i inzistirao je na tome da ne mogu biti djelo nepoštenih svećenika. Vidjeli smo skladnost svjedočanstava o Isusu, njegovoj otkupnoj žrtvi te uskrsnuću i blagoslovu svih kao ishodu, u Njegovom slavnom kraljevstvu koje tek dolazi; a razum nam je rekao da jedan tako veličanstven i sveobuhvatan plan, koji nadmašuje sve što bismo inače imali razloga očekivati, a koji je izgrađen na takvim razumnim dedukcijama, mora biti Božji plan koji tražimo. To ne može biti samo izum ljudi, jer čak i kada je otkriven, gotovo je previše grandiozan da bi u njega povjerovali ljudi.

Kada je Kolumbo otkrio rijeku Orinoco, netko je rekao da je pronašao otok. On je odgovorio: "Nikakva takva rijeka ne teče s otoka. Taj silni brzac mora odvodnjavati vode cijelog kontinenta." Tako nas dubina, snaga, mudrost i opseg biblijskog svjedočanstva uvjeravaju da ne čovjek, već Svemogući Bog, jest autor njezinih planova i objava. Bacili smo samo letimičan pogled na naizgled očite tvrdnje Pisma da je božanskog porijekla, i otkrili smo da su razumne. Poglavlja koja slijede razvit će različite dijelove Božjeg plana, i nadamo se, pružit će obilje dokaza svakom iskrenom umu da je Biblija božanski nadahnuta objava te da dužina, širina, visina i dubina plana kojeg ona otvara slavno zrcale božanski karakter, dosad tek nejasno shvaćen, ali sada jasnije viđen u svjetlu svitanja Tisućgodišnjeg Dana.

## ***Najdragocjenija istina***

Velike istine skupo se plaćaju. Obična istina,  
Kuju ljudi daju i uzimaju iz dana u dan,  
Dolazi u uobičajenom hodu lagodnog života,  
Donesena nehajnim vjetrom preko našeg puta.

Velike istine teško se stječu; ne nalaze se slučajno,  
Niti lebde na dahu ljetnog sna;  
Već se hvataju u velikoj borbi duše,  
U teškom hrvanju sa suprotnim vjetrom i strujom.

Ponekad, usred sukoba, previranja,  
straha i tuge,  
Kada snažna Božja ruka, pružena u moći,  
Preore duboke slojeve ustajalog srca,  
Ona iznese neko zakopano sjeme istine na svjetlo.

Ne na općoj tržnici, usred žita i vina;  
Ne u trgovini zlatom i draguljima;  
Ne u veseloj dvorani svijeta i ponoćnog slavlja,  
Niti usred sjaja kraljevskih dijadema;

Ne u općem sukobu ljudskih vjerovanja,  
Niti u trgovini između crkve i svijeta,  
Nalazi se prekrasno blago istine, među kukoljem i korovom;  
Niti je njezin lijepi stijeg razvijen u njihovoj sredini.

Istina niče poput žetve iz dobro preoranjih polja,  
Nagrađujući strpljiv trud, vjeru i revnost.

Onima koji je tako traže, ona uvijek daje  
Svoja najbogatija blaga za njihovu trajnu dobrobit.

## NASLJEDE ČOVJEKA

Kad je Bog stvorio čovjeka, obdario ga je osobinama sličnim Svojima. Osobine pravde i prosudbe učinile su ga prikladnim da bude vladar; osobine milosrđa i ljubavi pripremile su ga da bude razuman, ljubazan i mudar vladar. Takav je kratak opis prvog zemaljskog kralja – Adama. Kao slika svog Stvoritelja (ne fizički, već mentalno i moralno), trebao je dobiti ovlast nad zemljom i njezinim poslovima, baš kao što je Bog vladar nad svime, kao što čitamo: Na našu sliku neka vladaju nad zvijerima zemaljskim, pticama nebeskim i ribama morskim. [Post 1:26]. Tako je postavljen za gospodara zemlje. Bio je tek drugi oblik stvaranja, korak niži od anđela, budući da su niže i ispod nje ga došla nerazumna stvorenja. U skladu s tim čitamo: "Učinio si ga malo manjim od anđela i okrunio ga slavom i čašću. Dao si mu da vlada nad djelima Tvojih ruku. Sve si podložio pod njegove noge." [Ps 8:5-6].

Sva ta slava, čast i vladavina bila mu je povjerena da se koristi u skladu s njegovom prirodom, koja, budući da je bila savršena, bila je u savršenom skladu s Božjom voljom. To je bilo njegovo nasljeđe, ali

### **ON GA JE IZGUBIO.**

Kao što je Bog i predvidio, čovjek je postao neposlušan svom višem vladaru, Kralju kraljeva i Gospodaru gospodara. To se ne može ostaviti nekažnjenim. Od samog početka bio je obaviješten da bi neposlušnost Bogu bila grijeh, te da je njegova zakonita kazna i posljedica – smrt. Iako je čovjek oduvijek bio smrtna, tj. podložan smrti ako bi bio neposlušan Božjim zakonima, ipak se ljubazni Stvoritelj pobrinuo za sve što je potrebno za njegovu dobrobit u vrtu pripremljenom za njegovu kušnju. I ne samo da je odredio da duša (osoba) koja sagriješi treba umrijeti, već i da, ako bude poslušna, ta osoba treba nastaviti živjeti. Sredstvo za nastavak života bilo je u "svakom drvetu u vrtu", tj. hrana osigurana za čovjekovo uzdržavanje bila je i više nego dovoljna da zadovolji svu potrošnju njegovog sustava, te bi zauvijek očuvala svježinu i snagu njegovog savršenog bića. To bi bio vječni život.

Kad je čovjek postao grešnik, kazna "smrt" morala se izvršiti. Što se same kazne tiče, bilo je nevažno hoće li Adam umrijeti istog trenutka kad je postao neposlušan, iste godine ili tisuću godina poslije. Morao je umrijeti. Riječ "dan" koja se koristi u vezi s kaznom, opći je izraz koji se i danas, kao i u prošlim vremenima, koristi za razdoblje ili epohu vremena, kao: "Dan iskušenja u pustinji – četrdeset godina"; dani stvaranja, itd. Alternativno čitanje s margine razjašnjava značenje: "U dan kad s njega pojedješ, umirući ćeš umrijeti." [Post 2:17]. To se nije ispunilo tako što je Bog Adama na mjestu usmrtio munjom, već jednostavno time što mu je presjekao pristup životvornoj hrani koju su pružala stabla pripremljenog vrta. U skladu s tim, anđeo je protjerao Adama iz vrta i plamenim mačem spriječio njegov kasniji pristup drvetu (drveću ili šumi) života. [Post 3:24].

Tako je Gospodar stvaranja istjeran u svijet koji je Bog, predviđajući njegov pad, ostavio u nepripremljenom ili "prokletom" stanju. Vrt za koji nam je rečeno da je "pripremljen" nedvojbeno je bio prikaz onoga što će cijela zemlja biti kada se čovjek i njegovi savršeni uvjeti obnove – u "vremenima obnove svega o čemu je Bog govorio na usta svih svojih svetih proroka."

Tako prepušten vlastitim snagama da znojem lica pribavlja elemente za održavanje života, Adam je otkrio da je to teška sudbina, te mu je kroz njezine posljedice bilo omogućeno spoznati što je zlo i kolika je iznimna gorčina grijeha. I često je, bez sumnje, priželjkivao, a možda i molio, da mu se ponovno dopusti prebivati u Edenu, te obećavao da će s ovim sadašnjim znanjem o grijehu i zlu više cijeliti dobra u kojima se tamo uživalo i još gorljivije voljeti i slušati Onoga "od koga dolazi svaki dobar i savršen dar." Ali, iako Božji plan nije bio ništa manje ispunjen ljubavlju od ovoga, bio je širi, mudriji i sveobuhvatniji. Božji je plan bio dopustiti, ne samo Adamu, već i cijeloj ljudskoj rasi, da nauče upravo tu istu lekciju o gorčini grijeha i neposlušnosti koju svatko mora pojedinačno naučiti kako bi je u potpunosti cijenio. Zatim, vraćanjem svih u edensko stanje, grijeh bi mogao biti zauvijek prognan, a čitava bi rasa živjela u skladu s Bogom.

Mukotrpan rad i briga s vremenom su ostavili traga čak i na savršenom fizičkom obliku savršenog čovjeka, što je na kraju dovelo do nje-

govog potpunog sloma i izvlačenja posljednjeg komadića ili iskre života iz njegovog stiska. On je mrtav. Nakon devet stotina i trideset godina borbe sa svojim neprijateljem – smrću – on je pobijeđen. Kazna za grijeh bila je izrečena i traje sve do ovog trenutka, budući da je on još uvijek jedan od zarobljenika u velikoj kosturnici smrti, koja je od tada progutala čitavu rasu i držat će ih sve dok drugi Adam, koji je otkupio rasu i koji izjavljuje: "Imam ključeve pakla i smrti" [Hades – grob] [Otk 1:18], ne preuzme svoju veliku moć i počne vladati, oslobađajući "sužnjeve iz jame" [groba], "zarobljenike" grijeha i smrti.

Ali izgon iz vrta sa životvornim plodovima nije pridonio samo slabljenju Adamovih fizičkih moći, već i njegovih mentalnih osobina. Nije bilo moguće da zadrži savršenu mentalnu snagu kad je postao fizički oslabljen, budući da je misao proizvod mentalnog organizma potaknutog fizičkom vitalnošću.

Vidimo, dakle, da su se Adamove mentalne moći smanjivale usporedo s njegovim fizičkim propadanjem, a najviše su stradale moralne osobine njegovog uma. Dok su energija tijela i uma bile do krajnosti opterećene brigom za sebe, sasvim je razumno pretpostaviti da je osobina dobrohotnosti (ljubavi) koja je, s obzirom na to da je bio stvoren na Božju sliku, morala biti jedna od vladajućih karakteristika njegovog bića, bila potisnuta, a umjesto nje su se razvile osobine stjecanja (sebičnosti) i borbenosti. Slijedeći ovu istu misao, vidjeli bismo da su sve više, uzvišenije i plemenitije osobine bile puštene da u znatnoj mjeri opadaju, dok su se sve niže (zajedničke nižim životinjama) više razvijale.

Kako je čovjek gubio uzvišenost svog bića, a njegove moći slabjele, tako je popuštala i njegova vladavina nad nižim stvorenjima, kao i nad samim sobom, sve dok ga danas ne nađemo kako se boji svih divljih zvijeri, a one više ne prepoznaju vladavinu svog palog gospodara. Utjecaj koji je nekada imao naš otac Adam jedva je primjetan u rijetkim ljudima koji mogu savladati i (djelomično) ukrotiti okrutne zvijeri. Ovdje imamo kratak pogled na prvu zemaljsku dinastiju i njezin pad. Sada vidimo rezultat: "Grijehom uđe smrt." Rječitim jezikom Pavla,

### **"SMRT JE ZAVLADALA".**

Kralj užasa pod "onim koji ima moć smrti, a to je đavao" – "knez ovoga svijeta." Svi se klanjaju pred njim; svi su pod njegovom kontrolom. Od kolijevke do groba, svaka bol i patnja svjedoči o njegovoj moći nad nama, a ista ona sila koja nas je prvotno stavila pod njegovu vlast (grijeh) još uvijek kuje zavjeru da bi što brže uništila rasu. Njegova vlast ili vladavina mora se nastaviti sve dok ima grijeha kojeg treba kazniti, ili dok se cijela rasa ne svede na stanje beživotnosti. Ali Jehova je sve to predvidio i u svom je planu

### **OSIGURAO IZBAVITELJA.**

Takva otkupnina i izbavljenje bili su dio Božjeg plana od samog početka; i čitamo "zato se pojavi Sin Božji da razori djela đavolska" – grijeh i smrt. [1. Ivanova 3:8.] I ne samo to, već i "onoga koji ima moć smrti, a to je đavao." [Heb 2:14], i tako iz njegovog stiska oslobodi cijelu rasu.

Ali budući da Sotona i smrt djeluju u skladu sa zakonom svemira, a to je: da se nijednom grešniku ne smije dopustiti da živi, i da svako stvorenje mora biti savršeno na svojoj vlastitoj razini postojanja, onaj tko bi želio osloboditi rasu iz njegove vlasti mora zadovoljiti ove zahtjeve zakona svemira. Pali to nisu mogli učiniti sami za sebe, što je Bog od početka predvidio i uredio u Svom planu. Provodeći taj plan, On je već osudio cijelu rasu zbog neposlušnosti jednog čovjeka. Njegova namjera od samog početka bila je osigurati drugog čovjeka, koji će, budući bez grijeha, dati sebe kao "otkupninu za sve" – za rasu – tako da "kao što su neposlušnošću jednog čovjeka mnogi [svi] postali grešnici, tako će i poslušnošću jednoga mnogi [svi] postati pravedni" (opravdani od grijeha i smrti). Rim 5:19.

Ali tko je taj pravedan, čist, svet i bezgrešan? Kako bi mogao postojati takav netko u rasi čiji su svi pripadnici bili osuđeni? "Nema pravedna, ni jednoga", odgovaraju Pisma. Ali kad je čovječanstvo uistinu spoznalo vlastitu slabost i nesposobnost da se samo oslobodi smrti, njegova je krajnost postala Božja prilika, te se "Božje oko smilovalo, a Njegova je ruka donijela spasenje." Sam poglavar Božjeg stvaranja, viši od

anđela i arkandela [Heb 1:5-8], Onaj koji je nazvan "početkom Božjeg stvaranja" [Otk 3:14] izabran je kao onaj koji će proći kroz napore otkupljenja čovječanstva. Ne trebamo pretpostaviti da je to bio mukotrpan zadatak ili posao koji je obavljao preko volje, jer ne možemo pretpostaviti da bi biće u savršenom skladu s Jehovom odbilo uživati u vršenju Njegove volje. Niti bi poslušnost bila jedini motiv koji bi ga pokretao; dijeleći – kao što sva savršena bića, na kojoj god razini postojala, moraju – božansku osobinu ljubavi, on bi volio obaviti taj posao radi dobrobiti čovječanstva, oslobađajući ih od smrti. To je, bez sumnje, bio dio radosti koja je stavljena pred njega, zbog koje je pretrpio križ, prezrevši sramotu. [Heb 12:2].

Osim te radosti zbog prilike da oslobodi ljudsku rasu od smrti, postojala je i radost "privođenja mnogih sinova k slavi", tj. dijela rase, "malog stada". "Njima dade moć da postanu djeca Božja." "Jer svi koje vodi Duh Božji sinovi su Božji." Prema Božjem planu, oni se, kroz blisko druženje s njim, mogu smatrati Kristovom nevjestom i kao takvi ući u nebesku obitelj. Tim sinovima ovaj moćnik bit će vođa ili "začetnik njihovog spasenja." A još jedan dio te

### **"RADOSTI STAVLJENE PRED NJEGA,"**

bio je taj da će On sam, zbog svoje poslušnosti, truda, žrtve, itd., biti smatran dostojnim još veće časti i još bliskijeg odnosa i zajedništva s Jehovom – predmetom njegove najveće ljubavi i predanosti – nego što je ikada ranije posjedovao, čak do te mjere da postane dionikom Njegove božanske prirode. Tako čitamo: "Postade poslušan do smrti, smrti na križu. Zato ga Bog preuzvisi i darova mu ime koje je nad svakim imenom," [Fil 2:8-9], "da svi ljudi časte Sina kao što časte Oca." [Iv 5:23].

Ali kako će se izvršiti ovo djelo otkupljenja? Vidjeli smo da je Božji plan bio da, pošto je po čovjeku došla smrt, po čovjeku dođe i uskrsnuće mrtvih. [1. Kor 15:21]. Zatim, da bi otkupio čovjeka, taj moćnik mora postati čovjekom u svakom pogledu. Mora imati udjela u "krvi i mesu", [Heb 2:14], i posljedično tome mora imati sve osobine tjelesne rase; ne grešne i iskvarene osobine kojima smo sada opterećeni, već mora biti savršen čovjek, koji stoji točno ta-

mo gdje je stajao Adam, osim što će savršeni je spoznati izrazitu grešnost grijeha i njegove strašne posljedice koje je viđao svuda oko sebe, a također i svrhu zbog koje je došao. Nije uzeo prirodu i oblik anđela, jer to ne bi odgovaralo, već je uzeo prirodu i oblik čovjeka.

Sada je sve spremno. "Kada dođe punina vremena, odasla Bog Sina svoga, rođena od djevice", "rođena ne od volje tjelesne, nego od volje Božje" – jednom riječju, to je bio jednako tako poseban čin Božjeg stvaranja kao što je bilo i stvaranje Adama; razlika je u tome što je jedan mogao reći: "Zemlja je moja majka", dok je drugi bio "rođen od žene". Da je na bilo koji način bio Adamov potomak, bio bi pod prokletstvom smrti, kao i svi ostali pripadnici te rase. Bio bi jednako nesposoban držati zakon kao i ostali ljudi u kojima su rođene grešne sklonosti i iskvarena ljudska priroda. Ali, iako je iste (ljudske) prirode, on je novo biće, odvojeno od rase. Rođen je, raste u mudrosti i rastu, ali pokazuje moći nad ostalima jer je on savršen, a oni nesavršeni. Sada je dostigao zrelost (prema zakonu) s trideset godina. On zna, kao nitko drugi, za koje veliko djelo je dolazio tijekom tih trideset godina – tijelo mu se pripremalo – bilo je to "za pretrpljenu smrt" – da "okusiti smrt za svakoga" – da "kroz smrt uništi smrt" i oslobodi mrtvu rasu – "u svoje vrijeme". Sada je došao, drugi savršeni bezgrešni čovjek, i nudi taj savršeni život kao otkupninu za rasu – "Evo, dolazim, (kako je) u svitku knjige pisano o meni, vršiti, Bože, volju tvoju." [Heb 10:7]. To je bio njegov savez, da umre, kao što je to poslije izrazio, rekavši: "Zato dođoh na svijet." I tu je tipološki pokopan u vodi i ponovno ustao, čime je naslikao ono što se obvezao učiniti.

Sada, kao onaj savršeni, učinio je sve što je mogao, predao se smrti onako kako je to Otac htio. No, iako se smrt (prilikom krštenja) nije stvarno dogodila, ona se takvom računa (kao i s nama kada sklapamo savez), a moći i volja nove prirode, koje pripadaju duhovnom tijelu koje On treba postati kada se djelo smrti završi ("uskrsava duhovno tijelo"), te moći i osobine dane su mu čim je ljudsko – zemaljsko – tijelo posvećeno. Bilo je to na njegovom krštenju, kada je Duh sišao, a glas s neba potvrdio Njegovo ponovno začecje na duhovnu razinu i u božansku prirodu. "Ovo je Sin moj, Ljubljeni, u njemu mi sva milina." [Mt 3:17]. Od tada je Isusov ži-

vot život dvojnog bića, pri čemu je vanjski oblik čovjek Krist Isus, čiji se život i biće svakodnevno troše za dobro drugih – tijelo koje je već predano smrti.

Novo biće unutra – božanska priroda – bila je duhovna sila Božja. U tome je On uzor i vođa "svima koji po Njemu dolaze k Bogu", "koji postaju dionici božanske prirode" – "malom stadu" nazvanom Njegovom nevjestom, Njegovim tijelom. Moramo se predati Bogu – biti kršteni u njegovu smrt – kako bismo bili začeti od duha i primili zalog našeg novog duhovnog bića, čiju ćemo puninu primiti kada budemo u potpunosti oslobođeni ovog tjelesnog stanja u svoja duhovna tijela.

Od tada nadalje nije "vršio svoju ljudsku volju", već je bio "vođen Duhom", a djela su sada bila od Boga, kao što je Isus svjedočio: "Riječ koju slušate nije moja, nego Oca koji me poslao." [Iv 14:24 i 17:8]. "Otac koji prebiva u meni, On čini djela." [Iv 14:10]. Ako smo, kao i naš poglavar, "vođeni Duhom Božjim" – čak i do smrti – postajemo i mi "sinovi Božji", [Rim 8:14], koji će također "djelovati u nama da i hoćemo i djelujemo po Njegovoj dobroj volji." [Fil 2:13].

I mi koji smo sada "nova stvorenja (u Kristu Isusu)" trebali bismo crpiti hrabrost iz života našeg ljubljenog gospodara; kao što Pavao kaže:

### **"PROMOTRITE NJEGA**

koji podnese takvo protivljenje grešnika protiv samoga sebe, da ne prenemognete i ne klonete duhom svojim." Ako vam se ponekad učini teškim podnositi mrgođenje svijeta i to što vas prijatelji smatraju varalicom i tako se prema vama odnose, sjetite se Njega kako plače u Getsemaniju, kako je osuđen pred Pilatom, razapet kao zločinac, napušten i zanijekan od svojih voljenih, a "ipak ne otvori usta svojih". A ako vaša ljudska priroda ponekad uzmakne, iako se smatra mrtvom, sjetite se Njega ponovno. Zapamtite da je u svemu bio kušan kao i mi (ali bez grijeha), te može suosjećati i suosjećati s nama. I premda biste ponekad mogli zavapiti kao što je on zavapio: "Oče, ako je moguće, neka me mimoide ova čaša (ovo sramoćenje)", ne zaboravite dodati, kao što je on dodao: "Ipak, ne moja, nego tvoja volja neka bude." Isusova

ljudska volja, iako ustupljena pri posvećenju – krštenju, osjetila je raspeće, pa Mu je trebala nebeska "milost za pomoć u pravo vrijeme" kako bi zadržao ljudsku volju u savršenoj poslušnosti volji novog bića – onog božanskog.

Ovaj proces umiranja nastavio se tijekom tri i pol godine Njegove službe, od trenutka Njegovog posvećenja i prihvaćanja pri krštenju, sve dok na križu nije uzviknuo: "Dovršeno je." Ali što je tamo bilo dovršeno – djelo pomirenja? Ne, djelo pomirenja označava sjedinjenje (mirenje) dviju strana. U ovom slučaju Bog je bio jedna, a čovječanstvo druga strana. Čovjekov grijeh navukao je na njega Božje prokletstvo, smrt, umjesto Njegovog blagoslova. Svojim degradirajućim utjecajem (kao što smo vidjeli), on je toliko narušio mentalnu i moralnu sličnost čovjeka s njegovim tvorcem, da on više nije "uživao u Božjem zakonu", već u grijehu. Lako se može uvidjeti da je bilo potrebno mnogo posla kako bi se postiglo potpuno pomirenje između Boga i čovjeka. Prvo – Pravda mora biti zadovoljena, mora se dati otkupnina za grešnika, inače ga Bog ne bi mogao u cijeloj vječnosti priznati kao onoga koji ima pravo na život. Drugo – Čovjek se mora dovesti u svoje prvobitno stanje savršenstva – na Božju sliku – prije nego što on sam može biti u savršenom skladu s Božjom savršenom voljom i zakonom. I dok je ovo djelo u cjelini bilo Jehovin plan "prije stvaranja svijeta", njegovo je ostvarenje započelo tek s Isusom i neće biti dovršeno sve do kraja milenijske vladavine, kada će Isus sve predati Ocu, nakon što pokori (uništi) svako protivljenje Božjim zakonima (grijev). 1. Kor 15:24-28.

Kad je Isus povikao "dovršeno je", mislio je samo na onaj prvi spomenuti dio ovog djela pomirenja, a to je: Davanje otkupnine; to je sada bilo dovršeno; kazna za Adamov grijeh sada je bila plaćena, jer "Krist umrije za naše grijeh prema Pismima" – "dade sebe kao otkupninu za sve, da to bude posvjedočeno u svoje vrijeme." "On je pomirnica za naše grijeh, i ne samo za naše nego i za grijeh cijeloga svijeta." [1. Iv 2:2.]

Budući da nas je tako "otkupio od smrti svojom dragocjenom krvlju", cijela rasa pripada Njemu. Bili su to pripadnici grešne rase koji nisu imali pravo na život; a sada su to otkupljena bića protiv kojih pravda nema potraživanja

i koji mogu biti vraćeni u savršen život po želji ili volji Isusa, svog otkupitelja, koji je objavio da će u svoje vrijeme "svi koji su u grobovima čuti glas Sina Čovječjega i izići". I opet: "Ja sam onaj koji živi i bijah mrtav, i gle, živim u vijeke vjekova i imam ključeve pakla [Hades – groba] i smrti." [Otk 1:18]. Da, veli Pavao: "Zato se pojava Krist [u tijelu], da uništi smrt i onoga tko ima moć smrti, a to je đavao."

Ali, dok smo mi na taj način obaviješteni o Božjem planu za uništenje "smrti", ipak je prošlo gotovo dvije tisuće godina otkako je plaćena otkupnina, a smrt i dalje vlada. Zašto kupac ne preuzme "otkupljeni posjed?" Ah, on ima veličanstven plan obzirom na dio rase koji je otkupio. Kroz kušnje vjere i strpljenja On će razviti i odvojiti od svijeta "malo stado" koje će pridružiti Sebi kao Svoju nevjestu. Oni će biti poseban narod, revan u dobrim djelima i pun vjere, koji korača Njegovim stopama samopožrtvovnosti i potpunog odricanja od svoje ljudske prirode – volje i tijela – primajući umjesto toga božansku prirodu – volju i tijelo.

Kada Crkva – tijelo – Kristovo bude dovedeno do savršenstva kroz patnje i kušnje, i sjedini se s Njim [događaj za koji vjerujemo da je jako blizu], tada počinje veliko djelo i vladavina novog monarha Zemlje – drugog Adama. Iako posjeduje moć nad zlom od trenutka kada je kao pobjednik ustao iz groba, On tu moć još nije ostvario do današnjeg dana jer je zlo neophodno za razvoj Njegovog tijela. Ali, kada mi budemo potpuni, preuzet će svoju veliku moć i zakraljevati. [Otk 11:17]. Smatra se da će se ova izjava ispuniti na kraju evanđeoskog doba, tijekom zvuka sedme (simbolične) trube.

Sada se upitajmo, koliko dugo će Krist vladati – ili izvršavati vlast i upravljati? Odgovor: "Kraljevat će u vijeke vjekova", [Otk 11:15], to jest, budući da je pridružen Ocu, Krist (i mi u Njemu) će uvijek pripadati kraljevskoj i vladajućoj moći – Isus zdesna Ocu (drugi po ovlasti), a mi njemu zdesna, a posljedično tome "iznad svih poglavarstava i vlasti." No, u posebnom smislu vladanja nad zemljom i njezinog pokoravanja, vladavina je ograničena na razdoblje vremena potrebno da se svi ljudi na zemlji i njihovi poslovi dovedu u stanje pomirenja ili sklada s Bogom, Ocem, kako Pavao to izražava:

**"ON MORA KRALJEVATI DOK NE POLOŽI**

## **SVE NEPRIJATELJE POD SVOJE NOGE.**

Posljednji neprijatelj koji će biti uništen jest smrt." Jer "Sve mu (Otac) podloži pod noge (Kristove)." Ipak, očito je da Otac nije samoga sebe stavio pod Kristovu kontrolu. "A kada mu sve bude podloženo, tada će se i sam Sin podložiti Onomu (Ocu) koji mu je sve podložio, da Bog bude sve u svemu" (ili iznad svega).

Kad čovjek bude vraćen u svoje prvobitno gospodstvo, svako niže stvorenje priznat će ga za svog Gospodara, a svako ljudsko biće priznat će "Krista za Gospodina, na slavu Boga Oca." [Fil 2:11]. I time će biti dovršeno veliko djelo isplanirano prije našeg stvaranja, započeto Isusovim krštenjem i završeno krajem milenijske vladavine. [Otk 20:6] Naime: Pomirenje.

Tada će "spoznaja Gospodnja ispuniti svu zemlju", a Njegova će "volja biti na zemlji kao i na nebu."

Da je to Božji plan, implicitno stoji u pojmu "Obnova", i legitiman je zaključak koji se izvodi iz Pavlovog argumenta. [Heb 2:6-9.] On polazi od prvotnog Božjeg plana u stvaranju savršenog čovjeka: "Učinio si ga tek malo manjim od anđela, okrunio ga slavom i čašću i postavio ga nad djelima svojih ruku. Sve (zemaljsko) podložio si pod njegove noge." Ali, kao što smo vidjeli, grijeh je narušio svu tu slavu i čast, te nas srozao daleko ispod anđela; izbacio nam je vlast iz ruku i dozvolio da "smrt zavlada." Ako pogledamo oko sebe, reći ćemo s Pavlom da se čini kao da je Božji plan propao, jer iako je prošlo šest tisuća godina, "još ne vidimo da mu je sve [čovjeku] podloženo." Ali ima li ikakvog ohrabrujućeg znaka koji bi ukazivao da čovjek još uvijek može biti vraćen svojoj časti i slavi te postavljen nad zemaljskim djelima Božjih ruku? Da, imamo uvjerenje da će se SVE Božje namjere ispuniti, [Iz 14:24], te da će "sjeme ženino" još uništiti zmiju – zlo – i "blagosloviti sve obitelji na zemlji." Premda to djelo još nije dovršeno, ipak vidimo njegov početak. Kako Pavao kaže: "vidimo Isusa, koji je bio učinjen malo manjim od anđela", [stanje savršenog čovjeka], zbog pretrpljene smrti... kako bi milošću Božjom okusio smrt za svakoga." Dotle je plan napredovao u Pavlovo vrijeme, a da on danas živi, nesumnjivo bi dodao, kao što to i mi možemo, da je Crkva, kao Njegovo tijelo, gotovo potpuna; da se evanđeosko doba patnje s Njim i "nadopunja-

vanja onoga što nedostaje Kristovim mukama" bliži kraju, a zora milenijskog doba u kojem ćemo "živjeti i kraljevati s Kristom tisuću godina" već sviće.

Kao oni koji očekuju biti od nevjeste – tijela – Kristova i biti proslavljeni zajedno s Njim, mi se radujemo pri pomisli da je vrijeme naše promjene tako blizu, kada ćemo zauvijek napustiti ljudski oblik i prirodu i biti učinjeni "sličnima Kristovom slavnom tijelu." Ali jedna stvar koja uvelike doprinosi našem zanimanju i radosti je misao o nužnosti našeg razvoja i promjene, kao tijela velikog izbavitelja, prije nego li smrt bude uništena, a rasa oslobođena i dovedena u slobodu djece Božje, kakvu su imali Adam i anđeli – slobodna od ropstva raspadljivosti – smrti. Jer znamo da se "oni bez nas neće usavršiti." Mi se moramo usavršiti na duhovnoj razini kao božanska bića, prije nego što se oni budu mogli usavršiti na zemaljskoj razini kao ljudska bića.

Kad vidimo kakve visoke časti i slava očekuju Božje sinove pobjednike, te blagoslove koji svijet očekuju po nama, može li se itko čuditi što mi čeznemo za tim sretnim trenutkom promjene? Sigurno ne. I ne samo mi, nego i svijet čeka i nada se [iako u neznanju] dobrom vremenu koje dolazi, jer cijelo stvorenje do sada zajedno uzdiše i muči se, iščekujući očitovanje sinova Božjih [Crkve] (Rim 8:22,19) – Sunca pravde koje "izlazi sa zdravljem u svojim krilima" kako bi iscijelilo, usavršilo i obnovilo sve prema savršenoj Božjoj volji.

Tako će zemlja, do trenutka obnove čovjeka, proći kroz sljedeće velike

### **NADZORNE MOĆI:**

Prvo – Čovjek pod Bogom. Drugo – Smrt i zlo, pod Sotonom. Treće – Pravednost pod Kristom. Četvrto – Prvo obnovljeno, tj. čovjek pod Bogom.

U drugoj i trećoj od ovih dinastija, naime, u Sotoninoj i Kristovoj vladavini, aktivni vladari nevidljivi su ljudima, a njihove su moći prepoznatljive jedino po učincima i posljedicama. Đavao je nazvan "knezom [vladarom] ovoga svijeta." – "onim koji ima moć smrti, to jest đavlom." Posljedice njegove vladavine i uprave bile su, kao što smo vidjeli, u svakom pogledu degradiranje čovjeka. Koliko je nevjerojatno uspješan

bio, očito je kad se obazremo oko sebe. Grijeh, jad i smrt prisutni su na svakom koraku, a ipak je Sotona, vladar, nevidljiv, te se očituje samo kroz svoje zastupnike; a on ih ima na pretek, jer "sluge ste onoga kome se pokoravate." Prema tome, mi tvrdimo da su sve osobe, institucije ili vlade koje pomažu u djelu smrti, degradacije i tlačenja pravde i istine, Sotonini zastupnici.

Bog sve sadašnje zemaljske vlade svrstava u Sotonine. "Knez – vladar – ovoga svijeta" ne bi dopustio ni jednoj vladi koja ne bi djelovala u skladu s njim da opstane sve dok on ima vlast, što će potrajati do kraja ovoga doba, kada Otкупitelj preuzima svoju veliku moć i zakraljuje. Sotona već vjekovima vlada među narodima, uz izuzetak jednog naroda, Izraela, za koji Bog kaže: "Samo sam vas poznavao od svih obitelji [naroda] na zemlji." (Vidjeli smo da su oni tako korišteni kao slika višeg, duhovnog Izraela, Crkve, koja je trebala biti u svijetu, ali ne od nje ga.) No, došlo je vrijeme kada je Bog i taj narod predao poput ostalih, kada su otišli u ropstvo u Babilon, a Božji prorok rekao je o posljednjem vladajućem knezu: "Skinij dijadem, maknij krunu; to neće [ostati] isto, srušit ću ga, srušiti, srušiti [kraljevstvo] dok ne dođe Onaj koji na to ima pravo, i Njemu ću ga dati" [Kristu]. Ez 21:27.

U isto vrijeme, Bog je naznačio da je vlast nad zemljom prepuštena iskvarenosti i vladavini te ju prikazuje Nabukodonozoru kao

### **VELIKI KIP**

kao ilustraciju ljudske moći, podijeljen na četiri dijela. Nabukodonozorovo kraljevstvo predstavlja glavu; kraljevstvo koje ga je slijedilo, Medo-Perzijsko, predstavljaju prsa i ruke; a trbuh i bedra predstavljaju treće ili Grčko kraljevstvo. Četvrti i posljednji dio, noge i stopala, predstavljaju zadnju fazu zemaljske vlasti, Rimsko Carstvo koje, u podijeljenom obliku, još uvijek traje i koje će naslijediti Mesijino Kraljevstvo – kraljevstvo nebesko koje će "razbiti u komade i uništiti sva ova kraljevstva [ne ljude], a samo će stajati dovijeka." Dan 2:44.

Tako su ova zemaljska kraljevstva prirodnom čovjeku izgledala poput veličanstvenog kipa; a svijet ih još uvijek smatra takvima. Kroz sve generacije uzdizala su se u prozi i poeziji njihova djela krvi i nasilja, koja šokiraju osjeća-

je svih ispunjenih duhom ljubavi. Njihova povijest samo je neprestani niz zločina i smrti, a svaki od njihovih heroja traži višu čast od svoga prethodnika zato što je poklao još veći broj svojih bližnjih i stvorio još više udovica, siročadi i jada. Nije stoga čudo što ih je Bog, kad je svetog proroka Daniela upoznao sa ista ta četiri zemaljska kraljevstva, prikazao kao sliku zvijeri. (Dan 8). To su zaista zvjerske vlade. Kako li savršeno predstavljaju, u svojoj zloj i smrtonosnoj moći, svoga gospodara, đavla. Slika ili sličnost četvrte (Rimske vlasti) sa Sotonom toliko je snažna da je Isus, kad je prikazuje simbolima u Otkrivenju, gotovo uvijek naziva "zmajem", "onom starom zmijom, koja je đavao i Sotona" itd., te tako koristi imena njenog kneza kao ime samog kraljevstva.

Premda Bog sada tako dopušta zlu da trijumfira, naoko bez ikakvih ograničenja, i koristi ga kao sredstvo za kažnjavanje grijeha, ipak se sve to nalazi pod onim vrhovnim vodstvom pomoću kojega Bog "čini da ga i gnjev ljudski slavi, a ostatak će obuzdati."

Izumi i umijeća iz posljednja tri stoljeća (strojevi, tisak, primjena pare, elektriciteta itd.) pojavljivali su se postupno, ali mi vjerujemo da nisu ništa manje od Boga – to su Njegova oruđa koja se sada pripremaju za blagoslov čovječanstva tijekom nadolazeće vladavine pravednosti. Ova znanstvena dostignuća, koja će donijeti toliki blagoslov u budućnosti, već i sada imaju moćan učinak na čovječanstvo. Prosvjetljuju razumijevanje, te, povećavanjem ovisnosti jednoga o drugome, prirodno teže promicanju suosjećanja, naklonosti i bratstva između različitih članova ljudske obitelji.

No svi ti blagoslovi, premda u određenoj mjeri služe kako bi izdigli čovječanstvo iz zla, samo su privremena pomoć. Sotona je i dalje na visini zadatka, i iako danas ne može navesti milijune ljudi da godinama slijede vođu samo radi njegove slave, može potpirivati žestoke sukobe između nacija pod izgovorom očuvanja časti itd. A iako se ljudi sada ne bore tako neprestano kao nekad, ipak "ratna umijeća" itekako drže korak s mirnodopskima, pa su današnje stajaće vojske u svijetu znatno veće i puno bolje opremljene za međusobno uništenje nego ikada prije.

Napredak znanosti i umjetnosti sada ne uspijeva donijeti blagoslove koji će biti ostvare-

ni u budućnosti zato što je pohlepa (sebičnost) potisnula ljubav i dobrohotnost. Kapital i moć se udružuju kako bi tlačili sirotinju, a oni zauzvrat preziru i zavide bogatima.

Niti se možemo čuditi što mase čovječanstva primjećuju ovakvo stanje stvari; i što, sa porastom znanja među njima, nastoje udružiti snage radi samozaštite, naročito kad vide – kao recimo u Europi – kako se kraljevi, carevi, plemstvo i zemljoposjednici kupaju u bogatstvu i luksuzu, dok se neki od njih jedva uspijevaju održati na životu uz najobičnije namirnice, i to bez ikakvog luksuza ili udobnosti. Sve ono što uspiju zaraditi preko iznosa koji im je dovoljan za kupovinu brašna, krumpira i soli te nešto grube tkanine za odjeću, potrebno je platiti kao porez za održavanje tih korumpiranih vlada koje poput velikih čireva isisavaju snagu i vitalnost čovječanstva. Dakle, vidimo da Sotona još uvijek vlada zemljom. Sotona možda i mijenja taktiku u skladu sa zahtjevima trenutka, no on još uvijek vlada.

Božja Riječ obavještava nas da će se općim ustankom čovječanstva i rušenjem vlada uvesti novo doba. U nadolazećoj borbi, dvije duhovne moći – Krist i Njegovi sveci, te Sotona i njegovi anđeli – imat će svoje zemaljske vojske čije će ciljeve podržavati i unaprjeđivati. Sotonina vojska sastojat će se od kraljeva, glavnih vojskovođa, bogatih i moćnih ljudi [Otk 19:19], dok će Krist prigrliti i dovesti do pobjede cilj potlačenih, koji će – nadahnuti pravdom i pravom – u određenoj mjeri poslužiti kao kanali vlastitog oslobođenja iz ropstva zla i ugnjetavanja.

Kako samo svuda oko sebe vidimo pripremu za to vrijeme nevolje u svijetu, i kako nesvjesno svatko zauzima svoje mjesto kako bi odigrao svoju ulogu u završnom činu vladavine grijeha i smrti. U ovoj zemlji, koja je manje potlačena te u svakom pogledu više blagoslovljena od drugih,

## **KAPITAL I RAD**

svrstavaju se jedni protiv drugih kao pravi neprijatelji. Radništvo strahuje da će im kapital iscijediti životnu snagu ako se ne organiziraju i zaštite, dok kapital strahuje da će izgubiti kontrolu nad radništvom. Bacite pogled u inozemstvo i pogledajte ruske nihiliste, zemaljske lige

i liberale Velike Britanije i Irske, te socijaliste i komuniste Austrije, Njemačke i Francuske, i recite mi – zar sve te stvari, vidljive našem naravnom oku, ne potvrđuju ono što je naše duhovno oko vjere vidjelo kroz svjetlo proročke stranice: da je "dan Gospodnji dan nevolje", te da se sada nalazimo u "žetvi" evanđeoskog doba, da je glavni Žetelac prisutan, a djelo odvajanja pšenice i kukolja [u Crkvi] je u tijeku?

### **OBNOVA.**

Treća zemaljska dinastija, baš kao i druga, bit će vladavina nevidljive moći putem vidljivih posrednika na zemlji. Kao što sada Sotona nevidljivo vlada, tako će i "Krist Božji" kraljevati i nevidljivo vladati. Kao što danas obiluje grijeh, tako će tada vladati njegova suprotnost – pravednost. Kao što Sotona danas ima svoje posrednike u ljudima i vlastima, tako će i za vrijeme Kristove vladavine svaki čovjek koji se bude uskladio s istinom i pravdom biti smatran Božjim slugom. Sva će kraljevstva ovog svijeta biti

srušena, [Dan 2:44], te će biti ponovno uspostavljena na temeljima pravde i poštenja, na temelju zlatnog zakona ljubavi prema Bogu i ljudima.

Božja Riječ obavještava nas kako će tijekom tog doba glavni narod na zemlji biti tjelesni Izrael, u slavi i važnosti uzvišen iznad svih ostalih naroda – "Radost cijele zemlje". Nakon njih uslijedit će drugi narodi na položajima naklonosti i blagoslova, razmjerno tome koliko će se prilagoditi zakonu Kraljevstva Božjeg. Tako će svjetlo znanja i istine, što isijava iz duhovnoga grada – Crkve – Novoga Jeruzalema, [Otk 21], blagosloviti sve narode i rezultirati iscjeljenjem i blagoslovom cjelokupnog čovječanstva, sve dok naposljetku, nakon što suzbije svako protivljenje te dovede sve ljude u stanje savršenstva i pravednosti, treće carstvo ne prepusti mjesto četvrtom. To će ujedno biti i prvo koje je obnovljeno: čovjek nad zemljom čiji je on gospodar, u potpunoj poslušnosti Kralju nad kraljevima i Gospodaru nad gospodarima.

Tako će "Bog [biti] sve u svemu." Amen. "Neka dođe kraljevstvo Tvoje, neka bude volja Tvoja kako na nebu tako i na zemlji."

# U ŠTO ČOVJEK MOŽE VJEROVATI?

*Pronađite čvrst temelj za svoju vjeru u današnjem svijetu punom nesigurnosti.*

## BESPLATNO PREUZIMANJE

Saznajte odgovore preuzimanjem ove inspirativne knjige u PDF formatu:

<https://istrazivacibiblijehrvatskoj.com/blog/wp-content/uploads/2025/07/What-Can-a-Man-Believe.pdf>

---

## UDRUŽENI ISTRAŽIVAČI BIBLIJE

Kneza Branimira 18, 44010 Sisak

Telefon: **098 - 199 - 4362**

Web: [www.istrazivaciBiblijeHrvatskoj.com](http://www.istrazivaciBiblijeHrvatskoj.com)